

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 753

Archeologienota Potaardestraat 8-10
te Stekene (Oost-Vlaanderen).
Programma van Maatregelen

VAN DAMME LAURENS

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2021
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

Op basis van een bureaustudie uitgevoerd door ADEDE bv, kan een hoge archeologische verwachting toegeschreven worden aan het projectgebied. Dit omvat momenteel een manage die in het kader van de aanleg van een woonproject volledig zal gesloopt worden. In eerste instantie ligt Stekene boven de Moervaartdepressie. Ten noorden van deze depressie zijn meerdere hoger gelegen zandruggen gevormd die gescheiden worden door het Kanaal van Stekene. Op de hoogst gelegen zandrug ten oosten ontstond het centrum van Stekene. het projectgebied, gelegen op deze zandrug, bevindt zich in de nabijheid van een natuurlijke waterloop. Deze landschappelijke ligging was ongetwijfeld aantrekkelijk voor de mens in het verleden. Een deel van het projectgebied staat bovendien gekarteerd onder bodemtypes **Sdm(g)** en **Scm**, wat een plaggenbodem betreft. Meer bepaald kan deze bodem voor een goede bewaring van archeologische waarden zorgen. Op basis van deze bevindingen in het kader van de uitgevoerde bureaustudie, kunnen archeologische sporen mbt. de steentijden niet uitgesloten worden. Via een CAI-analyse konden verschillende sporen uit het mesolithicum, neolithicum en zelfs het finaalpaleolithicum geïdentificeerd worden, doch bevinden deze zich op enige afstand van het projectgebied. Er kan dus een hoge archeologische verwachting voor de steentijden gepositioneerd worden. Echter kunnen ook archeologische resten uit andere periodes - louter via een bureaustudie -niet uitgesloten worden, zeker wat de metaaltijden betreft. Zowel in de directe als ruimere omgeving van het plangebied zijn immers verscheidene sporen teruggevonden uit de bronstijd (en in mindere mate uit de ijzertijd). Het betreft voornamelijk restanten van grafcircels die meermaals in Stekene zijn opgegraven. Echter zijn ook sporen gevonden uit de Romeinse periode, middeleeuwen, nieuwe en nieuwste tijd. In het kader van dit bureauonderzoek luidt dan ook de conclusie dat er een hoge archeologische verwachting bestaat voor de perioden van de steentijden tot de nieuwste tijd. Bijzondere aandacht zou kunnen besteed worden aan de lokale Stekense context. Het gaat hier dan om sporen van de baksteennijverheid, alsook eventuele resten van de Slag bij Stekene (1703) waar tot op de dag van vandaag nog veel onduidelijkheid over bestaat (met twijfel over de exacte locatie van de slag). Omdat de gemeente een transitgebied was in de Eerste en Tweede Wereldoorlog vallen vondsten uit deze oorlogsjaren ook niet uit te sluiten. Het dient wel opgemerkt te worden dat het plangebied zich op enige afstand van de Nederlandse grens bevindt.

Omwille van het archeologisch potentieel van de site, en omdat een aanzienlijk deel van de bodem verhard is, werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek, op 17 augustus 2021, blijkt dat de natuurlijke bodem reeds voor een groot deel werd vergraven tot vaak op relatief grote diepte. De verstoorde lagen bevatten vaak grind, baksteenfragmenten, mortel, plastic etc. Naar alle waarschijnlijkheid is het vergraven van de gronden gerelateerd aan de vele bouwactiviteiten op het terrein. De historische kaarten lijken inderdaad te wijzen op verschillende bouwfases daar de oriëntering van de gebouwen over verschillende periodes enigszins lijkt te verschillen, doch kan dit niet met absolute zekerheid gestaafd worden. De luchtfoto's tonen dit (in recentere jaren) ook aan. Het gevolg is dat de bodemopbouw voor het overgrote deel van het onderzoeksgebied niet meer intact is. De enige locatie waar mogelijk nog een intacte bodem aanwezig is, is sterk opgehoogd. Dit betekent dat de hoge archeologische verwachting die uit het bureauonderzoek naar voren kwam, toch bijgesteld moet worden. Gezien de originele bodemopbouw reeds tot relatief grote diepte geroerd werd, is het weinig waarschijnlijk dat er nog archeologische ensembles in situ aanwezig kunnen zijn. De geplande werken omvatten de aanleg van een woonproject bestaande uit 15 woningen, alsook 26 parkeerplaatsen en 4 inpandige garages. De woningen zullen voorzien worden van nieuwe funderingen tot op daadkrachtige en vorstvrije diepte (min. 80cm). Ook zal voor elke woning een septische en regenwaterput aangebracht worden, deze zullen lokaal tot 3 meter diep gaan en de mogelijke archaeologica bedreigen. Deze werken hebben een belangrijke impact op de bodem, maar dit binnen een reeds sterk geroerde bodem tot op aanzienlijke diepte. Hierdoor is er sprake van een bedreiging van archaeologica. Het landschappelijk booronderzoek heeft aangetoond dat bij vervolgonderzoek het potentieel op kennisvermeerdering gering is. Vanuit een kostenbatenanalyse valt dergelijk onderzoek dus niet te verantwoorden. De site kan bijgevolg vrijgegeven worden voor de geplande ontwikkeling.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.